

توضیحاتی درباره نگارش فصل پنجم

فصل پنجم مهمترین فصل تحقیق می باشد که محقق در آن مورد ارزیابی کیفی قرار می گیرد، نتایج یک تحقیق نشان داده است که بیش از نیمی از اساتید داور فقط فصل چهار و به طور خاص تر فصل پنج را مطالعه می کنند. از اینرو لازم است که محقق بیشترین تمرکز خود را بر نگارش این فصل بگذارد.

طبق استاندارد APA (۲۰۱۰) یک نتیجه گیری حداقل از سه بخش تشکیل شده است:

I. بیان یک خلاصه غیر فنی (بدون بیان اصطلاحات و استدلال آماری) از نتایج تحقیق

II. بیان نتایج تحقیق و کاربردهای آن

III. جمع بندی و نتیجه گیری نهایی

برای بخش دوم که در واقع بیان "نتایج تحقیق و کاربردهای آن" می باشد، توجه به ۶ نکته زیر راهگشا می باشد.

جهت شفاف تر شدن مسأله با بیان یک مثال کاربردی به بیان و تفسیر این ۶ نکته می پردازیم:

مثال کاربردی:

ادبیات تحقیق:

ادبیات نظری

انواع سبکهای رهبری (مشارکتی، تفویضی، استبدادی، حرفه ای، معتدل) در قسمت ادبیات نظری به بررسی دقیق اینکه هر کدام از سبکهای مورد نظر در چه شرایطی قابل استفاده می باشد و اجرای هر کدام از آنها چه نتایج را برای سازمان به همراه دارد، پرداخته شده است.

تحقیقات مشابه:

تحقیقات نشان داده است که سبک رهبری اکثر سازمان های ایرانی سبک معتدل می باشد (زارع پور، ۱۳۸۶). و

نتایج فصل چهار:

توصیف سازمان "الف"

با توجه به مشخصه های سبک های رهبری مشخص است که، سبک رهبری در سازمان مورد بررسی سبک تفویضی می باشد.

وضعیت بلوغ کارمندان که بر اساس تست بلوغ سنجیده شده است در شرایط متوسط می باشد و سطح تحصیلات آنها طبق جدول ۴-۵ می باشد.

جدول ۴-۵ سطح تحصیلات نیروهای سازمان الف (به درصد)

ردیف	تحصیلات	درصد
۱	دیپلم	۱۷
۲	فوق دیپلم	۲۰
۳	لیسانس	۴۳
۴	فوق لیسانس	۲۰

میزان سابقه کار آنها... و ...

فصل پنجم:

همانطور که قبلاً نیز مطرح شد، جهت بیان "نتایج تحقیق و کاربردهای آن" به ۶ نکته راهبردی توجه می شود:

نکته اول:

ایجاد نوعی رابطه مفهومی و منطقی بین ادبیات تحقیق و فصل ۴، جهت نگارش فصل پنجم به نحوی که یک روح واحد بر تحقیق حاکم باشد.

سبک رهبری به کار رفته در سازمان مورد نظر سبک تفویضی می باشد، لکن بررسی وضعیت بلوغ کارمندان و تعداد کارمندان دانشگر و سطح تحصیلات آنها، نشان دهنده آنست که سازمان هنوز در حدی نیست که بتوان از سبکهای تفویضی برای آن استفاده کرد، مشخصه های به دست آمده پیشنهاد استفاده از سبک رهبری مشارکتی را مناسب تر می داند.

به نظر می رسد که رخداد مشکلات زیر به دلیل استفاده نادرست از سبک رهبری تفویضی در سازمان می باشد:

۱-

۲-

۳-

چنانچه سازمان به جای سبک تفویضی از سبک مشارکتی استفاده کند، می تواند نتایج زیر را به همراه داشته باشد:

۱-

۲-

۳-

نکته دوم:

بیان احتمالات و حدسیاتی که می تواند به شفافیت موضوع کمک کند و ارائه پیشنهاد جهت انجام تحقیقات آتی

مثال: با توجه به نتایج تحقیق و وضعیت سازمان (شرکت دانش بنیان) به نظر می رسد، که سبک تفویضی مورد استفاده در سازمان، بر اساس ادبیات سازمانهای دانش بنیاد خارجی و بدون توجه به مقتضیات سازمانی و شرایط کارمندان ایران گرفته برداری شده باشد، که درستی این نظر نیاز به تحقیقی جداگانه دارد.

نکته سوم:

بررسی تحقیقات مشابه و تبیین و تفسیر و بیان علل اختلاف نتایج احتمالی

مثال: نتایج تحقیق در مورد سازمان "الف"، بر خلاف تحقیقات زارع پور (۱۳۸۷) که سبک رهبری اکثر سازمان های ایرانی را سبک معتدل بیان کرده بود، حاصل شده است. نتیجه معکوس ممکن است به دلیل یکی از این عوامل مطرح شده در جدول ۲. که به همراه راه حل پیشنهادی جهت رفع مشکل بیان شده، باشد:

ردیف	عامل	پیشنهاد
۱	تئوری و فرضیه ها نادرست	اصلاح ادبیات تحقیق
۲	متدولوژی نادرست یا نامناسب	در صورت امکان، برگشت به عقب و اصلاح متدولوژی و انجام مجدد تحقیق و در صورت عدم امکان بازگشت ذکر دلایل رخداد خطا در متدولوژی در قسمت محدودیتهای تحقیق و بیان راه کار پیشنهادی
۳	اندازه گیری ضعیف یا نامناسب	
۴	تحلیل نارسا یا نامناسب	دقت مجدد در تحلیل نتایج
۵	صحت نتایج به دلیل متفاوت بودن شرایط	بیان دقیق تفاوت های رخ داده در شرایط و علت متفاوت بودن نتایج

در مورد مثال، فرض می کنیم که علت متفاوت بودن نتایج عوض شدن شرایط می باشد، بنابراین داریم:
دلیل متفاوت بودن نتایج تحقیق با نظر زارع پور در این مورد می باشد:

۱. سطح تحصیلات نسبتاً بالای کارمندان

۲. نوع رویکرد سازمان در تولید محصولات

۳. -----

۴. -----

۵. -----

نکته سوم:

بررسی دلایل عدم رخداد نظریه های رقیب (که در ادبیات به طور مفصل معرفی شده است) در مقابل نتایج مشاهده شده و نتایج کارکردی هر کدام و پیشنهاد برای حرکت به سمت نظریه مناسب

نکته چهارم:

پیشنهادات عملیاتی منتج شده از تحقیق از جمله سرمایه گذاری در بخش خاصی یا برگزاری دوره آموزشی خاصی یا ایجاد تغییرات در سازمان و ...
مثال:

با توجه به نتایج حاصل شده پیشنهادات زیر مطرح می شود:
سازمان های دانش بنیاد ایرانی سبک مدیریتی خود را مشارکتی انتخاب کنند.
دوره های آموزشی ضمن خدمت برای کارمندان بخش فروش سازمان برگزار شود.
سازمان "الف" تعداد پرسنل اداری خود را کاهش دهد.

نکته پنجم:

محدودیت های پژوهش

تمامی متغیرهای ناخواسته و مزاحم، به نحوی بر پژوهش تاثیر داشته و از اینرو بایستی مورد شناسایی قرار گرفته و در باره آنها تصمیم گیری شود.
پژوهشگر برخی از متغیرهای ناخواسته را با برنامه ریزی صحیح، به صورتی کنترل می کند که شرایط مساوی برای آزمودنی های مورد پژوهش وجود داشته باشد، تا بدین ترتیب اثر ناخواسته را بر نتیجه، پژوهش، تحت کنترل خویش درآورد. برخی متغیرهای دیگر را نیز به عنوان متغیر مستقل دوم وارد تحقیق می کند.
در بخش محدودیت های پژوهش، پژوهشگر به گونه ای کلی هر نوع قید و بند، مشکل یا محدودیتی را که ممکن است در ارتباط با متغیرهای مورد مطالعه اثر داشته باشد و یا تعمیم پذیری پژوهش را تحت الشعاع قرار داده باشد، با صراحت بیان می کند. و باید در بند پیشنهادها برای رفع این محدودیت ها، رهنمودهای عملی ارائه دهد. پژوهشگر در واقع با انجام این عمل محدودیت هایی برای خود به وجود می آورد که کنترل آنها در اختیار خودش بوده، و

برای انجام پژوهش و نتیجه گیری درست و دقیق ضروری است. این متغیرها و چگونگی کنترل و تاثیر آنها بر نتایج پژوهش، در قسمت «محدودیت‌های در اختیار پژوهشگر» آورده می شود.

اما، متغیرهای ناخواسته و مزاحم دیگری نیز وجود دارد که نوع دیگری از محدودیت‌ها را در پژوهش به وجود می آورد، بدین معنی که کنترل برخی از متغیرهای ناخواسته و مزاحم در اختیار پژوهشگر نیست، لذا این متغیرها نیز بایستی مشخص شود و پژوهشگر آگاهی خود را از تاثیر این متغیرها بر نتایج پژوهش نشان دهد. این متغیرها و چگونگی تاثیر آنها بر نتایج پژوهش در قسمت «محدودیت‌های خارج از کنترل پژوهشگر» ذکر می گردد. بدین ترتیب محدودیت‌های پژوهش دو نوعند که در قسمت محدودیت‌های پژوهش نوشته می شوند:

۱. محدودیت‌های در اختیار پژوهشگر

۲. محدودیت‌های خارج از کنترل پژوهشگر

در نوشتن محدودیت‌ها لازم است نکاتی رعایت شود که اهم این نکات عبارتند از:

- ۱- محدودیت‌های پژوهش بایستی به صورت جمله‌های کامل نوشته شود.
 - ۲- محدودیت‌ها بایستی به روشنی و وضوح معلوم باشد.
 - ۳- باید قید شود که چگونه و چرا این متغیرها بر نمونه پژوهش، گردآوری داده‌ها و یا نتایج یافته‌ها تاثیر می گذارد (در اینجا لازم است گفته‌ها، یافته‌ها و تئوری‌های دیگران برای حمایت از گفته‌های خود استفاده و جمله را به صورت مستند بیان نمود).
 - ۴- پژوهشگر بایستی تا حد امکان و به طور منطقی، متغیرهای ناخواسته را تحت نظر بگیرد و یا آنها را کنترل کند و به اصطلاح برای خودش محدودیت قائل شود و یا اگر پژوهشگر نتواند و یا نخواهد متغیر ناخواسته و مزاحمی را کنترل کند باید در قسمت محدودیت‌ها همی پژوهش قید کند.
 - ۵- در مواردی که متغیرهای ناخواسته به طور کامل قابل کنترل نباشد و تنها بتوان آنها را به طور نسبی کنترل کرد، نیز لازم است در قسمت «محدودیت‌های خارج از کنترل پژوهش» ذکر گردد.
- به طور کلی پژوهش علمی مستلزم تردید منظم و منطقی است، و پژوهشگر همواره به نتایج هر پژوهش به دید انتقاد می نگرد و منتقد سرسخت پژوهش‌های خویش و دیگران است. با بیان دیگر، دنیایی که برای مطالعه به ما داده شده دنیای ۱۰۰ درصد درست یا نادرست نیست. در علم تجربی هیچ چیز را با قاطعیت مطلق ثابت نمی کنید، و اصولاً هر تئوری نه ثابت کردنی، نه رد کردنی و نه غیر احتمالی است (کروسکال و ماستر ۱۹۸۱) علاوه بر آن هیچ آزمون آماری وجود ندارد که به ما اجازه دهد فرضیه‌ای را با صد درصد قاطعیت و اطمینان رد کنیم و بگوییم فرضیه رد شده و واقعاً نادرست است. و هیچ تئوری در زمان حاضر آن چنان در نظر گرفته نمی شود که حقیقت مطلق را ترسیم کند، بلکه دلالت‌های ضمنی آن است که در زمینه‌های مختلف، کم و بیش دقیق یا مفید در نظر گرفته می

شود. تنها چیزی که در یک مطالعه می توان بدان دست یافت این است که نشان دهیم مدل بخصوصی (به مثابه ظرف) با نتایج مشاهده شده (به مثابه مظروف) برازش دارد یا نه؟ زیرا مدل یا مدل های دیگری نیز وجود دارد که ممکن است به همان داده های برازش داشته باشد، و این مدل نیز ممکن است فرضیه درستی را به نمایش بگذارد (هومن، ۱۳۷۶). بنابراین نتایجی که در نتیجه مطالعه به دست می آید، بستگی به مفروضه ها و مدلی دارد که از آن استفاده می شود. چه بسا الگوی داده ها با مدلی برازش داشته باشد که اطلاعی از آن نداریم (خورشیدی، ۱۳۸۱).

مثال:

محدودیت های در اختیار پژوهشگر

۱- با توجه به آنکه شرایط اقتصادی هر استانی متفاوت می باشد، در این تحقیق متغیر استان کنترل شده و بنابراین نمونه مورد نظر تنها از بین شرکتهای دانش بینان استان تهران، انتخاب شده است.

۲-

محدودیت های خارج از اختیار پژوهشگر
فرهنگ حاکم بر جامعه کنونی ایران منجر به آن می شود که جدای از معیارهای علمی ملاکهای دیگری در تصمیم گیری سبک مدیریت وارد بشود. که با توجه به محدودیت های تحقیق امکان کنترل متغیرهای فرهنگی وجود نداشته و از اینرو

نکته ششم

تحقیقات آتی:

پژوهش معمولا با یک مساله آغاز می شود و با یک تعمیم تجربی موقتی پایان می پذیرد. اما تعمیم پایان هر دوره آغاز دوره بعدی است، پژوهش با یک پرسش آغاز، اما با پرسش های بشمارای پایان می پذیرد. این فرایند دوری به گونه نامحدود ادامه دارد و منعکس کننده پیشرفت یک نظام علمی است (خورشیدی، ۱۳۸۱).
بر اساس نتایج به دست آمده، سوالات جدیدی در ذهن محقق شکل می گیرید که نیازمند تحقیقات جدید می باشد.

مثال:

بررسی علل انتخاب رویکرد تفویضی در شرکتهای دانش بنیان

بررسی میزان کارآفرینی شرکتهای دانش بنیان و رابطه آن با سبک مدیریتی این سازمانها

جمع بندی و نتیجه گیری:

در این بخش نیازی به تکرار نتایج تحقیق که در خلاصه غیر فنی بیان شد، نداریم، بلکه لازم است که محقق با یک دید کلان و از بالا به مسئله تحقیق و سوالات خود، ادبیات موضوع و نتایج بدست آمده و کاربردهای آن، به بیان جمع بندی نهایی که نتیجه تمامی بخشهای قبل بوده است، پردازد.

مثال:

با توجه به آنکه سازمان تلاش دارد به عنوان یک سازمان دانش بنیاد عمل بکند، لازم است که به اقدامات زیر پردازد:

۱. بالابردن سطح تحصیلات نیروهای سازمان
۲. تدوین دقیق استراتژیهای سازمان بر اساس تحقیقات بنیادین
۳. -----
۴. -----

توجه:

تمامی افعالی به کار رفته به صورت ماضی صرف می شود.

خورشیدی، عباس و قریشی، سید حمید رضا. (۱۳۸۱). **راهنمای تدوین رساله و پایان نامه تحصیلی**. تهران: انتشارات یسطرون.

APA Style. (۲۰۱۰). *Publication Manual of the American Psychological Association*.

Retrieved on June ۱۰th ۲۰۱۰, from <http://www.apastyle.org>.